

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2000-2001

---

11 OKTOBER 2000

**Wetsvoorstel tot instelling van
jeugdadvocaten voor minderjarigen**

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN DE DAMES LINDEKENS EN KAÇAR

Art. 2

In het eerste lid van dit artikel de woorden «In elk geding dat» vervangen door de woorden «In elke gerechtelijke of administratieve procedure die.»

Verantwoording

In een aantal situaties, inzonderheid in de wet op de jeugdbescherming en de regelgeving inzake bijzondere jeugdbijstand, gaat het niet om een «geding» in de strikte zin van het woord. Dat is bijvoorbeeld zo bij een verschijning voor de comités voor bijzondere jeugdbijstand of de bemiddelingscommissie. Ook in dergelijke gevallen is de bijstand van een jeugdadvocaat wenselijk.

Volledigheidshalve willen wij de commentaar bij artikel 2 corrigeren, waar gesteld wordt dat de ambtshalve aanwijzing door de rechter gebeurt. Dat kan uiteraard ook door het openbaar ministerie (*cf.* artikel 54*bis* van de wet van 8 april 1965 op de jeugdbescherming).

Zie:

Stukken van de Senaat:

2-256 - 1999/2000:

Nr. 1: Wetsvoorstel van mevrouw Lindekens.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2000-2001

---

11 OCTOBRE 2000

**Proposition de loi instituant
les avocats des mineurs**

AMENDEMENTS

N° 1 DE MMES LINDEKENS ET KAÇAR

Art. 2

À l'alinéa 1er de cet article, remplacer les mots «Dans toute instance» par les mots «Dans toute procédure judiciaire ou administrative.»

Justification

Dans plusieurs cas, notamment dans le cadre de l'application de la loi relative à la protection de la jeunesse et de la réglementation en matière d'assistance spéciale à la jeunesse, il ne s'agit pas d'une «instance» au sens strict du terme. Tel est par exemple le cas lors d'une comparution devant les commissions d'assistance spéciale à la jeunesse ou la commission de médiation. L'assistance d'un avocat des mineurs est également souhaitable dans les cas de ce genre.

Par souci d'exhaustivité, nous voulons rectifier le commentaire de l'article 2, qui prévoit que si le mineur n'a pas d'avocat, le juge lui en commet un d'office. L'avocat peut évidemment aussi être commis par le ministère public (*cf.* l'article 54*bis* de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse).

Voir:

Documents du Sénat:

2-256 - 1999/2000:

N° 1: Proposition de loi de Mme Lindekens.

Nr. 2 VAN DE DAMES LINDEKENS EN KAÇAR

Art. 2

In dit artikel wordt na het eerste lid een nieuw lid toegevoegd, luidende :

«Is de minderjarige het slachtoffer van feiten bedoeld in de artikelen 368 tot 382bis en de artikelen 392 tot 422bis van het Strafwetboek, kan de jeugdadvocaat zich tevens voor de minderjarige burgerlijke partij stellen.»

Verantwoording

Vermits de minderjarige in de huidige stand van wetgeving niet zelf een procedure kan instellen, kan de jeugdadvocaat in principe slechts optreden in de mate dat een procedure opgestart wordt door andere personen dan de minderjarige.

In een aantal zaken is dat een te grote beperking voor het optreden van jeugdadvocaten. Inzonderheid in stafzaken zoals aanranding van de eerbaarheid, verkrachting, mishandeling, ..., feiten die zich vaak binnen het gezin voordoen, dient een uitweg gezocht te worden. Onze suggestie is dan ook dat de jeugdadvocaat zich burgerlijke partij voor de onderzoeksrechter kan stellen. De bedoelde artikelen uit het Strafwetboek betreffen :

- ontvoering van minderjarigen;
- aanranding van de eerbaarheid en verkrachting;
- bederf van de jeugd en prostitutie;
- opzettelijk doden en opzettelijk toebrengen van lichamelijke letsel;
- onopzettelijk doden en onopzettelijk toebrengen van lichamelijke letsel;

In deze optiek komt artikel 19bis van het Wetboek van strafvordering, dat voorziet dat minderjarige slachtoffers van seksueel misbruik zich kunnen laten begeleiden door een meerderjarige bij het verhoor, best te vervallen.

Nr. 3 VAN DE DAMES LINDEKENS EN KAÇAR

Art. 3

Het 1° van dit artikel aanvullen met de woorden «evenals de regelgeving inzake jeugdbescherming en bijzondere jeugdzorg».

Verantwoording

Wij zijn voorstander van een ruime interpretatie van het begrip «rechten van het kind». Daaronder vallen naar onze mening domeinen als het onderwijs, milieu, ... en uiteraard dus ook de wet van 8 april 1965 op de jeugdbescherming en de decreten inzake bijzondere jeugdzorg.

Vermits evenwel niet iedereen die ruime interpretatie deelt, worden laatstgenoemde uitdrukkelijk in het wetsvoorstel opgesomd.

N° 2 DE MMES LINDEKENS ET KAÇAR

Art. 2

Dans cet article, insérer après l'alinéa 1er un alinéa nouveau, rédigé comme suit :

«Lorsque le mineur est victime de faits visés aux articles 368 à 382bis ou aux articles 392 à 422bis du Code pénal, l'avocat des mineurs peut également se constituer partie civile au nom du mineur.»

Justification

Dès lors que, dans l'état actuel de la législation, le mineur n'a pas la faculté d'engager lui-même une procédure, l'avocat des mineurs ne peut en principe intervenir que dans la mesure où une procédure est engagée par d'autres personnes que le mineur.

Dans toute une série de cas, cela limite par trop l'action des avocats des mineurs. Il faut trouver une issue en particulier dans les affaires pénales comme les attentats à la pudeur, les viols, la maltraitance, etc., soit autant de faits qui, souvent, se produisent dans la cellule familiale. Nous suggérons dès lors que l'avocat des mineurs puisse se constituer partie civile devant le juge d'instruction. Les articles visés du Code pénal concernent :

- l'enlèvement de mineurs;
- l'attentat à la pudeur et le viol;
- la corruption de la jeunesse et la prostitution;
- l'homicide et les lésions corporelles volontaires;
- l'homicide et les lésions corporelles involontaires;

Dans cette optique, il est préférable de supprimer l'article 91bis du Code d'instruction criminelle, lequel prévoit que les victimes mineures d'abus sexuel ont le droit de se faire accompagner par une personne majeure lors de toute audition.

N° 3 DE MMES LINDEKENS ET KAÇAR

Art. 3

Compléter le 1° de cet article par les mots «ainsi que de la réglementation en matière de protection de la jeunesse et d'assistance spéciale à la jeunesse».

Justification

Nous sommes en faveur d'une interprétation large de la notion des «droits de l'enfant», qui couvre selon nous des domaines tels que l'enseignement, l'environnement, etc., et bien sûr aussi la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse et les décrets en matière d'assistance spéciale à la jeunesse.

Cependant, comme cette interprétation large n'est pas partagée par tout le monde, il convient d'énumérer ces points de manière explicite dans la proposition de loi.

Nr. 4 VAN DE DAMES LINDEKENS EN KAÇAR

Art. 4

Dit artikel vervangen als volgt :

« Art. 4. — *De vergoedingen en kosten verbonden aan de bijstand door en de opleiding van een jeugdadvocaat vallen ten laste van het Rijk.* »

Verantwoording

Het gaat hier om een veelvoud aan technische verbeteringen. Vooreerst wordt overeenstemming met de bepalingen van de wet van 23 november 1998 betreffende de juridische bijstand nagestreefd, waarin de kosten ten laste van het « Rijk » gelegd worden. De belangrijkste wijziging betreft evenwel de duidelijkheid dat ook de kosten voor de opleiding tot jeugdadvocaat ten koste van de overheid vallen.

Nr. 5 VAN DE DAMES LINDEKENS EN KAÇAR

Art. 4bis (nieuw)

Een artikel 4bis (nieuw) invoegen, luidende :

« Art. 4bis. — *In artikel 764 van het Gerechtelijk Wetboek worden volgende wijzigingen aangebracht :*

1° *In het 1° worden de woorden « minderjarigen of » geschrapt;*

2° *In het 2° worden de woorden « een minderjarige of » geschrapt;*

3° *In het 11° wordt toegevoegd: « behoudens de gevallen waarin de minderjarige bijgestaan wordt door een jeugdadvocaat. »*

Verantwoording

De wet van 3 augustus 1992 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek heeft de tussenkomsten van het openbaar ministerie in burgerlijke zaken beperkt tot de meest noodzakelijke. Daartoe behoort de belangenverdediging van minderjarigen, telkens zij in het geding betrokken zijn. Ingevolge dit wetsvoorstel kan die belangenverdediging vervallen, vermits de jeugdadvocaat die rol te vervullen heeft.

Het wegvallen van artikel 91bis van het Wetboek van strafvordering vloeit uit een zelfde overweging voort, evenals uit de toelichting bij amendement nr. 2.

N° 4 DE MMES LINDEKENS ET KAÇAR

Art. 4

Remplacer cet article comme suit :

« Art. 4. — *Les indemnités et frais liés à l'assistance donnée par un avocat des mineurs et à la formation de ce dernier sont à la charge de l'État.* »

Justification

Il s'agit ici d'une série de corrections techniques. Tout d'abord l'on s'efforce de mettre cette disposition en concordance avec les dispositions de la loi du 23 novembre 1998 relative à l'aide juridique, dans laquelle les frais sont mis à la charge de « l'État ». La principale modification concerne toutefois la précision selon laquelle les frais relatifs à la formation de l'avocat des mineurs sont également à la charge des pouvoirs publics.

N° 5 DE MMES LINDEKENS ET KAÇAR

Art. 4bis (nouveau)

Insérer un article 4bis (nouveau), rédigé comme suit :

« Art. 4bis. — *À l'article 764 du Code judiciaire sont apportées les modifications suivantes :*

1° *au 1°, les mots « des mineurs ou » sont supprimés;*

2° *au 2°, les mots « d'un mineur ou » sont supprimés;*

3° *à l'11°, les mots « sauf les cas où le mineur est assisté par un avocat des mineurs » sont ajoutés. »*

Justification

La loi du 3 août 1992 modifiant le Code judiciaire a limité l'intervention du ministère public dans les affaires civiles au strict nécessaire, notamment à la défense des intérêts des mineurs parties à l'instance. Conformément à la présente proposition de loi, la défense des intérêts du mineur par le ministère public n'a plus de raison d'être, dès lors que ce rôle incombe désormais à l'avocat des mineurs.

La suppression de l'article 91bis du Code d'instruction criminelle découle de la même considération, ainsi que de la justification de l'amendement n° 2.

Nr. 6 VAN DE DAMES LINDEKENS EN KAÇAR

Art. 4ter (nieuw)

Een artikel 4ter (nieuw) invoegen, luidende :

« Art. 4ter. — Artikel 91bis van het Wetboek van strafvordering wordt opgeheven. »

Verantwoording

Zie amendement nr. 5.

Kathy LINDEKENS.
Meryem KAÇAR.

Nr. 7 VAN MEVROUW NYSSSENS

Opschrift

Het opschrift van het wetsvoorstel vervangen als volgt :

« Wetsvoorstel strekkende om minderjarigen de bijstand van een advocaat te waarborgen. »

Nr. 8 VAN MEVROUW NYSSSENS

Art. 2

Dit artikel vervangen als volgt :

« Art. 2. — Artikel 931, zesde lid, van het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen als volgt :

« Wanneer de minderjarige gehoord wordt, heeft hij recht op bijstand van een advocaat of van een door hem gekozen meerderjarige. »

Verantwoording

Artikel 931 van ons Gerechtelijk Wetboek bekrachtigt het recht van het kind om gehoord te worden. Het zesde lid van dit artikel bepaalt evenwel dat de minderjarige alleen gehoord wordt, behalve wanneer de rechter in het belang van de minderjarige beslist dat hij moet worden bijgestaan. Die bepaling heeft een algemene strekking.

Het voorgestelde amendement bepaalt dat minderjarigen die gehoord worden, steeds kunnen worden bijgestaan door hun raadsman in om het even welk geding. Kinderen klagen vaak over een enorm gevoel van verlatenheid wanneer zij zonder bijstand gehoord worden en moeten verschijnen voor een volwassen rechter, die zich voor hen bovendien in een machtspositie bevindt. Geregeld leidt die toestand ertoe dat het kind er niet in slaagt of niet durft te zeggen wat het wil zeggen. Door zijn aanwezigheid zou de advocaat niet alleen het kind kunnen geruststellen maar ook een soort geheugenfunctie kunnen vervullen indien een kind dat al te zeer onder de indruk is, de rechter bepaalde zaken vergeet te zeggen die voor dat kind nochtans belangrijk zijn.

N° 6 DE MMES LINDEKENS ET KAÇAR

Art. 4ter (nouveau)

Insérer un article 4ter (nouveau), rédigé comme suit :

« Art. 4ter. — L'article 91bis du Code d'instruction criminelle est abrogé. »

Justification

Voir l'amendement n° 5.

N° 7 DE MME NYSSSENS

Intitulé

Remplacer l'intitulé de la proposition de loi par l'intitulé suivant :

« Proposition de loi visant à garantir aux mineurs l'assistance d'un avocat »

N° 8 DE MME NYSSSENS

Art. 2

Remplacer cet article par la disposition suivante :

« Art. 2. — L'article 931, alinéa 6, du Code judiciaire est remplacé par ce qui suit :

« Lors de son audition, le mineur a le droit d'être assisté par un avocat ou par toute autre personne majeure de son choix. »

Justification

Notre Code judiciaire a consacré en son article 931 le droit pour l'enfant d'être entendu. Toutefois, l'alinéa 6 de cet article précise que l'enfant est entendu seul sauf le droit pour le juge de prescrire dans l'intérêt du mineur qu'il devra être assisté. Cette disposition a une portée générale.

L'amendement proposé prévoit que lors de leur audition, dans quelque matière que ce soit, les mineurs pourront toujours être assistés de leur conseil. Les enfants se plaignent souvent, lorsqu'ils se rendent sans assistance à l'audition, d'avoir un énorme sentiment de solitude devant un juge adulte, qui, de surcroît, est perçu comme ayant le pouvoir. Régulièrement, cette situation a pour effet que l'enfant ne parvient pas ou n'ose pas exprimer tout ce qu'il souhaite dire. Par sa présence, l'avocat pourrait non seulement le rassurer mais exercer également une certaine fonction de « mémoire » si l'enfant, qui est trop impressionné, oublie de dire au juge certaines choses qui lui tiennent à cœur.

De invoeging in artikel 931 van het Gerechtelijk Wetboek maakt het mogelijk te preciseren dat telkens wanneer het kind een door de wet erkend recht heeft om gehoord te worden, dat kind daarenboven automatisch recht heeft op bijstand door een advocaat.

Artikel 3 van het wetsvoorstel ligt enigszins moeilijk in het licht van de rechten van de verdediging, aangezien het artikel het kind beperkt in zijn keuze van een advocaat. Het is daarenboven niet wenselijk dat de wet categorieën van advocaten creëert en een onderscheid maakt tussen advocaten. Specialisatie is een taak van de balie en behoort tot de deontologie van de balie. De advocaat heeft ook de deontologische plicht een zaak waarin hij zichzelf onbevoegd acht, te weigeren. Niet-gespecialiseerde advocaten bereiken bovendien soms verrassende resultaten in bepaalde gezinszaken. Specialisatie is bovendien vaker het resultaat van ervaring dan van een theoretische opleiding.

Het amendement bepaalt daarenboven dat de minderjarige zich kan laten bijstaan door een zelfgekozen meerderjarige, die al dan niet advocaat is en dit sluit aan bij het decreet van 4 maart 1991 dat het kind in staat stelt zich te laten begeleiden door een meerderjarige die hij zelf kiest.

Wat artikel 4 van het voorstel betreft, moet worden opgemerkt dat voor veel advocaten de verdediging van minderjarigen financieel niet haalbaar is. Vele advocaten zien zich verplicht om, met tegenzin, en om financiële redenen af te zien van dergelijke zaken die nochtans hun voorkeur wegdragen. De verdediging van minderjarigen vraagt immers heel wat werk [talrijke zittingen (kantoor, jeugdrechtbank, dienst voor jeugdzorg, dienst voor jeugdbescherming, correctionele rechtbank)], veel ontmoetingen met de minderjarigen (verplaatsingen wanneer zij geplaatst zijn in een instelling of in de gevangenis verblijven), ontmoetingen met de ouders, geregelde raadpleging van de dossiers, contacten met de instellingen ... De vergoeding van de advocaten die kinderen verdedigen moet dus verschillen van de vergoeding die algemeen geldt voor rechtsbijstand en die vergoeding moet bij voorkeur door de wet worden bepaald.

Inzake jeugdbescherming bepaalt artikel 54*bis*, eerste lid, van de wet van 8 april 1965 dat wanneer een persoon beneden de achttien jaar partij is in het geding en geen advocaat heeft, er hem ambtshalve een wordt toegewezen. In dit verband moet de toelichting van de indiener van het voorstel genuanceerd worden. De advocaten die ambtshalve worden aangewezen voor de jeugdbescherming, hebben gewoonlijk vrijwillig voor die jeugdbescherming gekozen te meer daar de advocaten sedert de inwerkingtreding van de wet betreffende de juridische bijstand verplicht zijn vooraf hun voorkeurmateries op te geven. Het enige verschil tussen de advocaat die door de minderjarige gekozen wordt en de ambtshalve toegewezen advocaat is dat de ambtshalve toegewezen advocaat de minderjarige moet bijstaan, zelfs indien die minderjarige zich daartegen verzet (of ook wanneer de ouders, voogden of personen die het hoederecht hebben zich daartegen verzetten). Die advocaat ontleent zijn mandaat immers aan de wet en niet aan de minderjarige of aan de personen die het ouderlijk gezag uitoefent. Wanneer de advocaat gekozen is door de minderjarige, kan de minderjarige net als een meerderjarige te allen tijde een einde maken aan de professionele band die hij met de advocaat heeft en dit zonder zich te moeten verantwoorden. In beide gevallen is de taak van de advocaat van het kind echter identiek: het gaat om een klassiek mandaat van verdediger. Zoals uit de rechtsleer (onder meer bij F. Tulkens en T. Moreau) blijkt, is het niet de taak van de advocaat te zoeken naar het belang van de minderjarige maar wel hem op juridisch gebied bij te staan en de mening van de minderjarige te vertolken. Het zoeken naar het hoger belang van het kind is een taak die de wet heeft opgedragen aan de rechter en aan de procureur des Konings, evenals aan de andere partijen die zij daartoe opdracht geven. De advocaat van

Le rattachement à l'article 931 du Code judiciaire permet de préciser que chaque fois que l'enfant a un droit d'intervention ou d'audition déjà reconnu par la loi, il a automatiquement, en outre, le droit à l'assistance d'un avocat.

L'article 3 de la proposition est particulièrement délicat au regard des droits de la défense, dans la mesure où il limite le libre choix de l'avocat par l'enfant. Il n'est, en outre, pas opportun que la loi crée des catégories et des distinctions entre les avocats. La spécialisation relève du barreau et de sa déontologie. L'avocat a aussi l'obligation déontologique de refuser une cause pour laquelle il s'estime incompetent. Par ailleurs, certains avocats non spécialisés obtiennent parfois des résultats surprenants dans certaines matières familiales. La spécialité relève, en outre, plus souvent de l'expérience que d'une formation théorique.

L'amendement précise par ailleurs que le mineur a le droit de se faire assister par une personne majeure, avocat ou non, de son choix, et ceci dans l'esprit du décret du 4 mars 1991 qui permet à l'enfant de se faire accompagner de la personne majeure de son choix.

En ce qui concerne l'article 4 de la proposition, il faut noter que pour beaucoup d'avocats, la défense des mineurs ne permet pas de survivre financièrement. Beaucoup sont contraints, à contrecœur, de renoncer, pour des raisons financières, à cette matière qu'ils affectionnent. La défense des mineurs exige, en effet, beaucoup de prestations [nombreuses audiences, (cabinet, tribunal de la jeunesse, SAJ, SPJ, tribunal correctionnel, ...)], beaucoup de rencontres avec les mineurs (déplacements lorsqu'ils sont placés ou en prison), rencontres avec les parents, consultation régulière des dossiers, contacts avec les institutions ... Il est donc impératif que la rémunération des avocats qui interviennent pour les enfants soit différente de celle prévue généralement pour l'aide légale et soit prévue de préférence par la loi.

En matière de protection de la jeunesse, l'article 54*bis*, alinéa 1er, de la loi du 8 avril 1965 dispose que lorsqu'une partie de moins de 18 ans est partie à la cause et qu'elle n'a pas d'avocat, il lui en est désigné un d'office. À cet égard, les commentaires de l'auteur de la proposition méritent d'être nuancés. Les avocats qui sont commis d'office en protection de la jeunesse le sont généralement sur une base volontaire, et d'autant plus depuis l'entrée en vigueur de la loi sur l'aide juridique qui impose aux avocats d'indiquer préalablement les matières pour lesquelles ils acceptent d'être désignés. La seule distinction entre l'avocat choisi par le mineur et l'avocat commis d'office, c'est que l'avocat commis d'office doit obligatoirement intervenir aux côtés du mineur, même en cas d'opposition de celui-ci (ou en cas d'opposition des parents, tuteurs ou personnes qui en ont la garde). L'avocat tient, en effet, son mandat de la loi et non du mineur ou des titulaires de l'autorité parentale. Lorsque l'avocat est choisi par le mineur, le mineur peut, comme un majeur, mettre fin à tout moment à la relation professionnelle qui l'unit à l'avocat et ce, sans devoir se justifier. Toutefois, dans les deux cas, la mission de l'avocat de l'enfant est identique: il s'agit d'un mandat classique de défenseur. Comme la doctrine (notamment, F. Tulkens et T. Moreau) le souligne, le rôle de l'avocat n'est pas de rechercher l'intérêt du mineur, mais de l'assister sur le plan juridique et de faire connaître son opinion. La loi confère la recherche de l'intérêt supérieur de l'enfant au juge et au procureur du Roi ainsi qu'aux intervenants qu'ils mandatent. L'avocat de l'enfant est là « pour aider l'enfant à dire qui il est, ce qu'il veut devenir, comment il vit sa situation, ce qu'il attend, comment il perçoit l'intervention judiciaire et l'aider à présenter des projets concrets qu'il souhaite réaliser. En assumant ainsi son rôle, l'avocat empêche que se crée un éventuel

het kind moet het kind helpen om te zeggen wie hij is, wat hij wil worden, hoe hij de toestand beleeft, wat hij verwacht, hoe hij het gerechtelijk optreden ervaart en moet hem helpen concrete plannen voor te stellen die hij wil verwezenlijken. Door zijn rol aldus in te vullen, verhindert de advocaat dat er over het belang van het kind een eventuele consensus ontstaat die geen rekening houdt met de mening van het kind, hoewel dat kind er als eerste de gevolgen van draagt.

Opgemerkt zij dat enkel de wettelijke vertegenwoordigers de burgerrechtelijke vergoeding voor de strafrechter of voor de burgerlijke rechter kunnen vorderen. Indien die vertegenwoordigers uiteenlopende belangen hebben, is het de taak van de meest gereede ouder, of in voorkomend geval van de procureur des Konings, om de aanwijzing van een voogd *ad hoc* te vragen. Die voogd *ad hoc* treedt in dit geval niet op als een advocaat van het kind maar hij vertegenwoordigt het kind zoals zijn wettelijke vertegenwoordigers dat zouden hebben gedaan. De loutere aanwijzing van een advocaat is dus geen oplossing voor het probleem van de wettelijke vertegenwoordiging in geval van een belangenconflict tussen de ouders.

Nr. 9 VAN MEVROUW NYSSSENS

Art. 3

Dit artikel doen vervallen.

Verantwoording

Zie amendement nr. 8.

Nr. 10 VAN MEVROUW NYSSSENS

Art. 4

Dit artikel doen vervallen.

Verantwoording

Zie amendement nr. 8.

Nr. 11 VAN MEVROUW NYSSSENS

Art. 5

Dit artikel doen vervallen.

Verantwoording

Zie amendement nr. 8.

consensus sur l'intérêt de l'enfant qui ferait fi de l'opinion de celui-ci alors qu'il est le premier concerné par l'issue de la procédure».

Il faut noter que la réparation civile devant les juridictions pénales ou civiles ne peut être normalement réclamée que par les représentants légaux. S'il y a une divergence d'intérêts entre ceux-ci, il appartient au parent le plus diligent, ou le cas échéant, au procureur du Roi, de solliciter la désignation d'un tuteur *ad hoc*. Ce tuteur *ad hoc*, dans ce cas, n'agit pas comme un avocat de l'enfant, mais il représente l'enfant comme l'auraient fait ses représentants légaux. La simple désignation d'un avocat n'apporte donc pas de solution au problème posé par la représentation légale en cas de conflit d'intérêts entre les parents.

N° 9 DE MME NYSSSENS

Art. 3

Supprimer cet article.

Justification

Voir amendement n° 8.

N° 10 DE MME NYSSSENS

Art. 4

Supprimer cet article.

Justification

Voir amendement n° 8.

N° 11 DE MME NYSSSENS

Art. 5

Supprimer cet article.

Justification

Voir amendement n° 8.

Clotilde NYSSSENS.